ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4745 — ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 20/3 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1901 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ — 19 ՇԷՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ 1319 — ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4745

درعلیه‌ده غلطه‌ده (آره‌وك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Հասցէ հեռագրաց՝ ՀԱՐԵՒԵԼՔ
à la Direction du Journal "AREVELK"
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որեւէ գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	Ղ.
» » » » վեցամեայ	70	»
» » » » եռամեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Եր.
» » » » վեցամեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստային փող կ'ընդունուի, 116 դրուշի փոխան 100 դրուշի հաշուով:

Ցնդակաւ բդրատարի Ծախքը բաժանորդաց կը վճարուի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

ԵՊԻՍԿՈՊՈՍՍՏՈՒ ՔԱՀԱՆԱՆ

Մանչէսթէրի քահանան իր սահմանին մէջ կրնայ օր մը փոքմուրի հարցնելու, երբ իր մահը մօտալուտ ղեայ, թէ փինչպէս կատարելի դերս, ազէկ չիտաղայ։ Մեայն թէ մէկ բան կը պակսի իրեն, որպէս զի կատարեալ ըլլայ իր դերը, այն է եպիսկոպոսութիւնը, ամուսնացեալ ըլլալով հանդերձ։ Բայց ասոր ալ ճարը այժմէն նայիլ սկսած է, հարթելու յուսով իր իտէալին հասնելու ճամբան։ Իր հրատարակած Հայ. եկեղեցի անուն կրօնաթերթին մէջ բացուածակ պայքար մը բացած է վարդապետաց ու եպիսկոպոսաց,—անշուշտ նաև կաթողիկոսաց—կուսակրօնութեան դէմ և յայտնապէս կը պահանջէ որ անխարար ամուսնանալ կարենան անոնք, ու ամուսնացեալ քահանայից համար ալ կը պահանջէ որ կարենան եպիսկոպոս— անշուշտ նաև կաթուղիկոս—ալ ըլլալ, եթէ արժանաւորութիւն ցոյց տան։ Աւելորդ է ըսել որ ասուածաբան Զուղայիին առաջին արժանաւոր ոչ դոք կը գտնէ բայց թէ նոյն իսկ Մանչէսթէրի քահանան։

Կը հասկնուի ուրեմն թէ ի՞նչ գաղտնի նպատակ կայ Թորոս քահանայ Զուղայեանի, Մանչէսթէրի հովուին, այս գաղտնարկն ջատագովութեան տակ, գաղտնաբար մը՝ որ չդիտենք թէ ի՞նչքան հաշտ կենայ դալ մեր եկեղեցւոյ նուիրապետական կարգին հետ, երբ այսպէս քահանայ մը ելլէ դայն հրապարակ նետէ ու պաշտպանէ, առանց սկսածելու իրմէ վերագոյն հոգեւոր իշխանութեանէն, գիտնալով թէ ո՛չ ի կարգ պիտի հրաւիրուի անկէ, ո՛չ պիտի սասնուի և ոչ ալ պիտի ստանուի։ Բայց դայս ազէկ գիտենք թէ, շատ աւելի բարեբասիկ ու միայն դամայն ճարպիկ դիտի հանդիսանայ Թորոս Զուղայեանի, եթէ յանդի, Մանչէսթէրի քահանայութիւնը կամ հովուութիւնը ձեռք բերէն ետքը, աւելցնել անոր վրայ նաև եպիսկոպոսութիւնը,— որպէս զի օրին մէկն ալ, ո՛դիտէ, բաղդին բերումով, Թերեւս յանդի ձեռք անցնել նաև կաթողիկոսութիւնը, բնակելու համար իր անդաւակ երիցկինին ու որդեդրի տեղ բռնող կատուին հետ հայրապետական վեհարանին մէջ։

Շիտակ խօսելու համար դէշ փառասիրութիւն չէ Մանչէսթէրի քահանային այս իտէալը, և ոչ ոք կրնայ մեղադրել դինքը թէ անարժան ձգտումներ ու անփառունակ հեռապատկերներ ունեցողմէն է, մանաւանդ թէ մէկ դժուարութիւն միայն կայ իր առջեւը, եկեղեցւոյ դերադոյն ասիճանը բարձրանալու համար, այն է իր քարոզած սկզբունքին ընդունելութիւնը, զի յայտնի է թէ անկէ եռքը մեծ դժուարութիւն մը չի տեսներ այլ եւս իր առջեւ, քանի որ չկրնար կատարել թէ բովանդակ ազգին մէջ կրնայ գտնուիլ իրմէ աւելի արժանաւոր քահանայ մը որ համարձակի իր դէմ թեկնածութիւն ընել։ Անշուշտ դայս ալ կը խորհի թէ երախտաւորութեան իրաւունք մը ալ աւելի կ'ունենայ իր քարոզած սկզբունքին ընդունելութիւնէն օգտուող կողերին վրայ, քանի որ սկզբնապատճառը ինքը և իր հաշակուոր թերթն է, ի հարկէ պիտի գնահատեն զինքը ինքնայօժար եւ կենալով թեկնածութենէն ի նպաստ և ի յարգանս իրեն։ Այդ պարագային՝ այլ եւս կարգը չպիտի գայ իրեն մինթ հարցնելու, նոյն իսկ մահուան վայրկենէն շատ առաջ, մինչեւ անգամ օծման օրն իսկ թէ «խաղս ազէկ չկայ՝ մի՛թէ»։

Այո՛, ասուածաբան քահանայ, մենք այժմէն իսկ կ'ըսենք ու կը ծափահարենք թէ «այո՛», որդարեւ սքանչելի դերակատարութեան մէջ ես, երբ Անգլիոյ ամէնէն ծաղկեալ մէկ քաղաքին մէջ կիրակի կիրակի մէյմէկ ժամ լիրդած կեռզով ժամերգութիւն մը կատարելու վերաբերեն՝ կը սանանս թոշակ մը որ բարձր է Թուրքահայոց բոլոր առաջնորդներու և եպիսկոպոսներու ստացած թոշակներէն, ու նիւթապէս յդփացած և յաւիրացած՝ ուրիշ ընելիք և խորհելիք չունիս, բայց թէ կը բօսնաթերթ մը հրատարակելով՝ ամուսնացեալ կղերը եպիսկոպոս — յետոյ նաև կաթողիկոս ընելու կարելիութիւնը, սկզբունքը և գաղափարը պաշտպանելու։ Ապահով եղիր որ եթէ յաջողիս ընդունիլ տալ այդ չնչաբերիկ վարդապետութիւնը, որպիսին քեզ պէս ասուածաբանէ միայն կրնան յդանալ և քարոզել ու մշակել, նպատակդդ մէջ ալ կը յաջողիս ամերկբարբար։ Զի պարզապէս չէ որ ասուածաբանութեան հեռաւած ես անձնուիրաբար և կրօնասիրաբար, որպէս զի այժմ բոլոր ազգը ազուէի տեղ դնես այդպէս։

ՑՈՒՍԱԿ

ՆԱՄԱԿ ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԷՆ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»)

Աղջկանց վարժարանն ու նոր ուսուցչուհին։ —Ս. Կուսի Ծննդեան տօնը։— Աւստրիացի ուխտաւորներու խումբը։—Օղերը։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄ, 9/22 Սեպտ. 1901

Քաղաքիս Հայ աղջկանց վարժարանը որ իր անխախտելի վիճակին մէջ ո՛չ նուազ ցաւալի էր, որդէն սկսած է իր ապագայ յառաջադիմութեան սկիզբը դնել։ Վարժարանը միայն մէկ սրահէ կը բաղկանար՝ հազիւ 50 60 աշակերտուհի պարունակելու չափ։ Իրա՛ւ է որ Երուսաղէմի հայ բնակիչներու համար ասկէց աւելի մեծ և ընդարձակ վարժարանի մը պէտք չի կար, ըստ որում, վարժարանը չանցներ բնիկ ընտանեաց ուսանողուհիներու թիւը։ Եւ սակայն տեսնուած չէ վարժարան մը՝ որ առանց դասարանի ըլլայ՝ ինչպէս էր Երուսաղէմինը։ Հոն աշակերտուհիք, թէպէտ ունենային իսկ, իբրեւ զուտ ձեռակերպութիւն մը, Ա., Բ. և Գ. կարգեր, թէպէտ զբաղէին ձեռագործով, կամ կարուձեւով (?) այս ամէնը հաւաքաբար այդ սրահին մէջ պիտի կատարուէին։ Հոս ձեռագործ, հոն հայերէն դաս, ուրիշ անկիւն մը թուաբանութիւն և այս ժխորին մէջ կատարվարչուհիին ձայնը ընդհանուրին համար կը բարձրանէր լուրիւն։ Առաջին անկիւնութիւն՝ ու վերջապէս, անհնարաւոր յարակցելով վարժարանին երկու դասարաններն ալ, ուր իրենց դասաւանութեան ժամանակ պիտի առանձնանան աշակերտուհիները, և աւելորդ է ըսել որ՝ հարկէ թէ՝ ուսուցիչ և թէ՝ ուսանող, մ'ել հեռու ամէնէն արատաւոր բարգաւանչութիւններէ, զիրար պիտի հականան և դասախօսութիւնները իրենց օգուտը պիտի ունենան։

Նոր դասախօսուհին՝ Օր. Թահատեան, որուն խոստմանէն ներկայ հանդամանքը ապագան պիտի առաջնորդէ արդիւնաշատ գործերով, իր բովանդակ ուշը ամփոփած է վարժարանական նոր կազմակերպութեան, ծրագիրներու և արդիւնաւոր ապագայի մը համար ձեռնհաս միջոցներու վրայ, որոնց մասին բան մը չի գլանար վանական վարչութիւնը։ Նոյն իսկ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ իր ուշադրութեան ու հայրական հոգածութեան առարկայ ընելով Օրիորդին անդորր ու հանգստաւէտ կենցաղը, պատշաճը և արժանը անձամբ անօրինեց։

Նոյն ինքն դասախօսուհին անփորձ մը չէ՝, մօտաւորապէս տարիներէ ի վեր, զանազան գաւառներու մէջ, իր վարած պաշտօնները գինքը բաւական փորձառուցած են գաւառական կեանքին՝ որուն հեւքինը՝ իրեն համար Երուսաղէմինը պէտք է նկատուի, վասն զի, հա՛ս, մի՛ միայն իր խղճամիտ գործունէութեան հետ գործ ունի՝ որ չի բաղխիր, ուրիշ գաւառներու պէս, բազմադիմի քմահաճ քննադատութեանց։

Ցորքան կրցանք ոստուգիլ իր ուսուցչական հանգամանքը իր կանխիկ խօսքերէն, օրիորդը բաւական ձեռնհաս և գիտակից է իր պաշտօնին։ Կը դասախօսէ հայերէնը նոր մեթոդով։ գիտէ տարբերութիւնը՝ Երուսաղէմցիներուն գոհ ընելու չափ։ Իբրեւ Անգլիական վարժարանէ ելած, գիտէ բաւական Անգլիերէն ու կը խօսի, նաև, բաւական ըլլալու չափ Փռանսերէն՝ բայց ո՛չ Անգլիերէնին չափ։ Զեւագիտութիւն ու ձեռագործ գոհացուցիչ են։ Աշխատութիւն կը մնայ միայն իր կողմէ և, համակերպութիւն՝ աշակերտուհիներու ծնողներու կողմէ։ Եթէ ծնողք, իրենց նախընթաց սովորութիւն հետեւելով՝ չի թողուն իրենց աղջիկ դաւակները՝ որ շարունակեն իրենց ուսմանը մէջ, անտարակոյս անօգուտ կ'ըլլան ամէն ջանք թէ՝ նիւթապէս և թէ՝ բարոյապէս։ Իրենց առաջին ընթացքը ներելի կրնար ըլլալ։ Աւարկելով թէ՝ վարժարանը կանոնաւորութեան մէջ չէր, բայց հիմայ վերցած է այդ տարակուսութիւնը։

—Երէկ, սեպտ. 8, Ս. Աստուածածնայ ծննդեան տօնն ըլլալով, թէ՝ Հայոց և թէ՝ Յունաց համար հանդէսի օր մըն էր Գեթսեման Ջրբ՝ Ս. Կուսի տաճարին մէջ։ Ցայտերը իրենց հանդէսն ատարեցին՝ ժամը երկուքուկէսին ու մեր Հրատապարը սկսաւ, որուն յաջորդեց եպիսկոպոսական հանդիսաւոր պատարագը՝ զոր մատոյց հիւր եպիսկոպոս մը։ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրը՝ իր ոնը ընելով Օրիորդին հանդէսը մաքուր հանգստութիւն ընել չէ, այլ հնար եղածին չափ գործնականօրէն բացատրել քունի երեւոյթները։

Բնաշջութիւնը կրնայ բաղկանալ զբաղանքներ մը՝ ինչպէս՝ յայտնի է դիշերը ժամանակ կ'երթեւեկէ պատօրէն։ Եթէ՝ բնական յեղակարծ շարժումներով և սոսկալի հառաչանքներով անկողնէն կ'ելլէ, որ առանց շատ անգամ աչքերը բաց կ'ելլան և կամ երբեմն մասամբ կամ ամբողջովին գոցուած։ Աչքերը ընդհանրապէս այնքան զօրաւոր և սուր են որ շատ հեռաւորները կրնայ տեսնել անշփոթ, նոյն իսկ սխալած չենք ըլլար, երբոր ըսենք թէ գիշերաբջիկը աչքերը բաց ալ կրնայ տեսնել իր շուրջը և հեռաւորները գտնուած, և խաւարը համարուի որ ծնունդ առնելով մարքին և ուղեղին ներգործութիւններուն անկարգութենէն, պարզապէս ըզգային դրութեան ուելի կամ նուազ խանգարման հետեւանքն է, և որուն ենթարկուողը քունի և արթնութեան միջանկեալ վիճակի մը մէջ գտնուելով, մերթ իր գիտակցութիւնը կ'ունենայ, մերթ կը կորսնցընէ իր մտաւորական և իմացական այլ և այլ համակարգչ յատկութիւնները, որոնք են ճանաչողութիւնը, դատողութիւնը, անձնական եսը, յիշողութիւնը և մերթ անձնակորոյս կը լլլի, կ'երթեւեկէ, կը գործէ, կ'աշխատի մինչեւ իսկ կ'ուտէ և կը խմէ և սակայն իր արարքին գործունէութեան գիտակցութիւնը կը պակսի և բնաւ չի կրնար յիշել իր որ և է ընթացքը։ արարքը և նոյն իսկ անոնց նկատմամբ գաղափար իսկ չունենար։ Բայց և այնպէս սասակի ապդեցութիւն մը կ'ընդունի յանուն։ Դիտելի է սակայն որ գիշերաբջիկը կանչելով չի լսեր, զարնելով չզգար, սասակ լոյսը աչքերուն վրայ բնաւ ապդեցութիւն չըներ (որովհետեւ անոնք բնաւ առնչութիւն չունին իր նպատակին հետ)։ Բայց եթէ իր ընթացքը արգիլելու համար աչքերուն տալու որ և է առարկայ մը դրուի, անմիջապէս մէկդի կը նետէ զայն և կամ քովնտի ճամբով մը դարձնել կը շարունակէ իր ընթացքը դէպ ի իր նպատակակէտը։ Հետեւաբար՝ կրնանք հետեւցնել թէ քաջաբերիկները և գիշերաբջիկները կայր, խուլ, համր, անզգայ և մի միայն իրենց նպատակին ծառայող լարուած մարդկային մեքենաներ են, իրենց բոլոր ընթացքը և արարքը իրենց առօրեայ զբաղումներուն կը վերաբերին լոկ, և գրեթէ միշտ իրենց նպատակը ի գլուխ հանելու համար կը գործեն ու կ'աշխատին։ Վերջապէս այսպիսիներու գիշերային այս ըզբաղումները շատ ժամանակ ցերեկ ատեն կատարելի խորհուրդները ու մտածութիւնները կը ներկայացնեն, ինչպէս կ'երեւի հետեւեալ օրինակներէն, որոնց նմանները անշուշտ շատեր տեսած ու լսած են։ Գրագէտը՝ իր գրական աշխատութիւններովը կը զբաղի, բանաստեղծը՝ ոտանաւորներ կը յօրինէ և հեղինակութիւններ կ'ընէ, հոգեգործը հոգը կը մըշակէ և իր դաշտային աշխատութիւններովը կը զբաղի, գիտուն մը ուսումնասիրութիւններ կ'ընէ, բժիշկ մը կամ դեղագործ մը դեղեր և բոյսերու տեսակները որոշելով՝ անոնց դասակարգութիւններով կը զբաղի, աշակերտ մը իր առօրեայ դասերը կը պատրաստէ, դերասան մը առասիներ կը ներկայացնէ, ծառայ մը իր տիրոջը հրամանները կը կատարէ և տնական աշխատութիւններովը կը զբաղի, ագահ մը ընդհանրապէս իր դրամները կը հաշուէ և զանոնք գաղտնի տեղեր կը պահէ ամենամեծ զգուշութեամբ, հեծեալ մը պատուհանին մէջ ելլելով՝ ձի հեծնելու և կամ հեծելանքի փորձեր կ'ընէ մեծ ճարպիկութեամբ. ուրիշ մը վերջապէս իր թշնամին կը հալածէ և դանի սպաննելու փորձեր կ'ընէ; ուրիշ մը խենդ ու խելառ շարժումներով կուլայ կը հառաչէ կը պոռայ. ուրիշ մը սարսափով մը քունէն արթնանալով՝ ուրիշներու վրայ կը յարձակի իմաստի մը պէս, և երբեմն ինքզինքը սպաննելու, խեղդելու փորձեր կ'ընէ և այդ միջոցին սակայն իր շուրջը գտնուողներէն և ոչ մէկը կը տեսնէ ու կը լսէ անոնց խօսակցութիւնը։ Բնաւոր ժամանակ պատահած այս երեւոյթները շատ անգամ կը կատարուին գոգծնական երազի մը ձեւին տակ, և կը տեսնեն մէկ քանի վայրկեանէն մինչեւ մէկ օրեր ու շաբաթներ, շատ անգամ նոյն իսկ մէկ քանի տարիներ ալ կրնայ նոյն վիճակը շարունակել։ Վերջապէս գիշերաբջիկը կը յաջողի լուսադոյն կերպով ի գլուխ հանել այնպիսի դժուարին գործեր ու զբաղումներ, զորս իր արթնութեան ատեն չէր կրցած կատարել։

Բնաշջիկները երբեք տարբերութիւն չունին առողջ մարդոյմէ. անոնց հետ ապրողները և զանոնք նախապէս չճանչցողները անոնց ընթացքէն որ և է կասկած չեն կրնար ունենալ, սակայն ծանօթները գիտակից են անոնց ունակութիւններուն և սովորութեանց, թէեւ անոնց հետ կը կենակցին, կը գործեն կ'աշխատին, կ'ուտեն և կը խմեն։ Արդարեւ ենթական երկու տարբեր ձեւի տակ կ'ապրի, և երկու տարբեր անձնաւորութիւններ կը ներկայացնէ։

Գալով երկու սեռի մէջ եղած տարբերութեան, ոմանք այս վիճակը միայն իգական սեռի յատուկ կը համարեն, սակայն երբ ըլլասը դուբս թողուենք, արդարեւ քնաշջութեան տեսակներուն մասին երկու սեռի մէջ ալ տարբերութիւն մը չպիտի տեսնենք։ Սա ստոյգ է թէ ուելի իգական սեռին մէջ կը պատահի քան արականին, քանի որ ըլլասը գերխաւոր պատճառ մըն է քնաշջութեան։ Նոյն իսկ փոքրիկ աղոց գիշերային սարսափը, խռովեալ քունը, լացը և աղաղակը, զառանցումները կրնանք քնաշջութիւն համարել։ Մերերուն զառանցումը և ինքնախօսութիւնն ալ քնաշջութեան մէջ պէտք է դասել։

Արդ, քանի որ քիչ թէ շատ ծանօթութիւն տուինք քնաշջութեան վրայ, քննենք զայն յառաջ բերող պատճառները։

Ա.—Բնաշջութիւնը ընդհանրապէս վախ, սարսափ և մեծ ապդեցութեանց հետեւանքն է, որ կ'ընկերանայ ըզային հիւանդութիւններու և կամ անոնց ընթացքէն մէջ երեւան կուգայ, որոնք գլխաւորապէս լուսնատութիւն ու սրտվայնախեղդութիւնն են։

Բ.—Ուղեղային կարգ մը հիւանդութեանց և խանգարումներու հետ առնչութիւն ունի և կամ ընդհանրապէս այս կարգի հիւանդութեանց հետեւանքը կրնանք համարել,—զորօրինակ գանկի վրայ եղած հարուածը, վիրաւորումը, ուղեղային մասնակի խանգարումները ուշ կամ կանուխ քնաշջութիւնը երեւան կը բերեն, որ թերի բուժման մը արդիւնք կրնայ համարուիլ։

Գ.—Վշտակրութիւնը, ծերութիւնը, հոգեկան և բարոյական մեծ ապդեցութիւնները, սարսափը և ուրիշ զանազան պարագաներ տեղի կուտան այս հիւանդութեան։

Դ.—Ընդհանրապէս ըզային այս կամ այն հիւանդութեանց տակն, անեղային և կամ սասակի (inflammatoire) հիւանդութիւններու առաջորդութեան, և կամ ապաքինման ժամանակ, նամանաւանդ կնոջ համար ծննդաբերութեան տակն յանկարծ երեւան կու գայ։

Ե.—Բնաշջութիւնը ժառանգական ալ կրնայ ըլլալ։ անշուշտ կրնանք հաստատել թէ ծնողք երբեմն իրր ժառանգ իրենց զաւակաց կը փոխանցեն, և սակայն շատ անգամ ու երկար տարի թագուն կը մնայ, մինչեւ որ զօրաւոր պատճառ մը երեւան չհասնի զայն։

Ինչպէս տեսան ընթերցողները, քնաշջութիւնն ու զայն յառաջ բերող պատճառները բուսական այլասպան են, և գիշերաբնութիւնը տակաւին շատ ժամանակ թերեւս անգիտակ պիտի մնայ անոր զարմանալի երեւոյթներուն հանդէպ, որոնք որքան տարուերքի սոսկում մը կը պատճառեն ամիկին ջիղերուն մէջ, այնքան ալ անձիրդաշտ մը կը պարզեն գիտունին մտքին առջեւ՝ որ կը ձգտի աքսնական թարթափումներով նոր լոյս արձակելու անոր մութ հորիզոններուն վրայ։

Մաղնիսա ՏՈՒԹ. Ց. ՍԱՆՏԱԼՃԵԱՆ

—)(119)(—

ԺՕՐԺ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐԸ

ՍԱՌԱ ԿՈՄՍՈՒՀԻՆ

ԺԶ

Ու իր աչքերուն մէջ սպառնական չող մը փայլեցաւ, իր սուր ակառներով չըբունքները խածաւ, ինչ որ սարսափ պատճառեց Ֆրոսարի։

—Անիծո՛ւ, գաղտնային բնազդ մը կայ այս կնոջ մէջ, յոլովդի նայուածք մը ուղղեց ինծի, ըսաւ նոսաբը մտովի։ Եթէ ես Սէվրաքի տեղ ըլլայի, ապահովութեան մէջ չպիտի զգայի ինքզինքս։

—Այո՛, ըսաւ Պլանշ։ Եւ արդէն իսկ...

Ու խոնարհեցնելով գլուխը, տխրօրէն դիտեց Սէվրաքը։ Հեծկլտուք մը զոր չկրցաւ ղսպել, մինչեւ շրթունքները բարձրացաւ ու նստարանի մը վրայ ինկաւ։

—Պա՛նչ, գոչեց Բիէռ, այդ ցաւագին տեսարանէն յուզուած, ի՞նչպէս կ'ուզէք վարուեցէք ինծի հետ, ինծի համար անյուսալի ուրախութիւն մը պիտի ըլլայ ձեզի համար առասպելը։ Բայց մի զբաղարեք զիս տենչաւորէն։ Ուրիշներու նկատմամբ ապերախտ գտնուած եմ, բայց երբեք անուղղամիտ ձեր մասին։ Երբեք չեմ խաբած ձեզ, միշտ հաւատարիմ գտնուած եմ այն սիրոյն, զոր ներշնչած էք ինծի։ Այն օրը որ ձեզ սիրեցի, ամէն բան վերջ գտած էր, ա՛լ մրցակից չունէիք իմ սրտիս մէջ։ Այնուհետեւ ձեզի համար ապրեցայ միայն. սարսափ զգացի իմ յանցանքէս և ուզեցի մահուամբ պատժել ինքզինքս։

—Ամէն բան ինձ համար դարձաւ անարժան կը զգայի անձս՝ ձեզ սիրելու նոյն իսկ մտածումով։ Օ՜հ, հեռուէն պաշտեցի ձեզ, ինչպէս սրբուհի մը կը պաշտեն։ պիտի ուզէի ծնրադրել ձեր առջեւ ու ի՛նչ տառապանքներ կրեցի, չէք կրնար երեւակայել երբեք։

Բիէռ դողդոջուն, գրեթէ ծնրադիր, աղաչաւոր դիրքով մը կը թափէր իր սրտին բոլոր մրմունջը։ Իր մայլ դէմքը պայծառացած էր զգացած սիրոյն ապդեցութեամբ։ Պլանշ ձեռքերը դէպ ի անոր երկարեց՝ լռութիւն պատուիրելու համար։ Բայց Բիէռ երկար տանէ ի վեր լռած էր ու հիմա պէտք կը զգար անկեղծ խոստովանութիւններ ընելու, որոնցմով կը պատրաստուր իր սիրոյն։ Ուստի լարուն կեց։

—Կ'ապաշնամ մարկ ըրէք ինծի։ պէտք է որ դիտնաք բա՛ւն ճշմարտութիւնը, որովհետեւ ամէն բան կը հանդուրժեմ, բաց ի ձեր քամահրանքէն՝ ինծի նկատմամբ։ Այն օրը երբ առաջին անգամ լսեցի ձեզ, իմ հոգեկան վիրաւորումս հանդարտեցաւ և բոլոր ուժս վերստացայ։ Անիծեցի իմ յանցանքս և ա՛լ չուզեցի անոր հետեւիլ։ Ձեր անբիծ նայուածքին առջեւ կը չիկնէի ու դժբախտ էի։ Սիրեցի ձեզ, որովհետեւ կուսական անգծութիւն մը ու քաղցրութիւն մը ունիք։ Ձեր մօտ՝ կեանքը քաղցր ու երջանիկ կը թուէր ինծի։ Ձէի յուսար որ օր մը կրնայի ձեր ամուսինը ըլլալ։ այդչափին չէի կրնար յուսանիլ։ Բայց լաւ կը վարուէիք ինծի հետ և կը յուսայի թէ քիչ մը բարեկամութիւն ցոյց պիտի տաք ինծի նկատմամբ։ Մեծ երջանկութիւն մը պիտի ըլլար ինծի համար, տեսնել ձեր գեղեցիկ դէմքն ու ժպիտը, լսել գլուխ ձայներդիդ և երբեք չբաժնուիլ ձեզէ։

(Շարունակելի)

Ֆեյլետոն

Ամենամեծ ցամաքամարտը

Գրում է Միքայել Զալրանի

Դուցե նրանք ամենամեծ ցամաքամարտն էին դատում, որովհետև նրանց մասին գրում էին ամենամեծ թերթերը։ Ամենամեծ ցամաքամարտը, ինչպես գիտեք, ամենամեծ ամենամարտն է։ Ամենամեծ ամենամարտը

թուլք եկեղեցիներու կառուցման համար կայս. կառավարութիւնը արտօնութիւն չնորհեց։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպանը, առջի օրը, Յունէրի Պարիզաբարը գնաց և այցելութիւն առաւ Տ. Եռաքիմ Ս. Պարիզեանին։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Կովկասէն Կ. Պոլիս ժամանեցին 49 անուր 263 խլամ գաղթականներ։

—32 տնուր 150 խլամ գաղթականներ Իզմիր զրկուեցան բնակութիւն հաստատելու համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանատան խորհրդական Պ. Զէրպաշէվով որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուէր, այսօր մայրաքաղաքս կը դառնայ։

ՔԻՒՇԻՒԻՔ ՄԱԼԱԳԻ հեծելազօրքերու զօրանոցը պիտի վերաշինուի։

ԻԶՄԻՐ–ԱՅՏԸՆԻ երկաթուղիի Ընկերութիւնը վեց չիլին շահաբաժին պիտի վճարէ։

ԳԱՅՍԷՐԻԻ հարցաքննիչ դատաւոր կարգուեցաւ Եանեայի Նահանգին վերաքննիչ ատեանին առաջին քարտուղար Իսմայիլ Հագգը պէյը։

ՇԻՐՔԷՅԻ ԽԱՅՐԻՆ.—Սապահ, ուղղելով երէկուան հաղորդուած լուրը, կ'ըսէ թէ Շիրքէթի վարչութիւնը Լոնտոնի գործարաններէն մէկին հետ կը բանակցի՝ երկու փոքր շոգենաւերու գնման համար, որոնք Պէյրութի և Սկիւտարի միջև պիտի երթեւեկեն։ Յատակաձեւերը թէև Շիրքէթի վարչութեան կողմէ ընդունուած են, սակայն գնոյն վրայ դեռ համաձայնութիւն չէ գոյացած։ Գործարանը 2500 ոսկի կը պահանջէ։ Այդ մասին ալ երբ կարգադրութիւն մը ըլայ, շոգենաւերու շինութիւնը պիտի սկսի։ Իրարանցիները հարիւր ոսկ երկայնութիւն և վարի յարկի սրահներ, խցիկներ եւայլն պիտի ունենայ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ ՄԸ.—Կարգ մը դրամատէրներէ կազմուած Ընկերութիւն մը առեւտրական և հանրօգուտ շինութեանց նախաձեռնութեան դիմելով, մենաշնորհ խնդիրը ի սեղանաւորական գործերէ դուրս ելնելու յատուկ Ընկերութիւն մը կազմելու համար։ Այդ Ընկերութիւնը դիւրութիւններ պիտի ընծայէ վաճառականներու և արհեստաւորներու։ Օրինակի համար մեծ վաճառատան մը հաստատելու ուզէ՝ տէրը պիտի կրնայ նոյն Ընկերութեան դիմելով ուանդի մը փոխարէն դրամ փոխ առնել, և այդ ուանդը անպառնա չարժուն ստացուածք ըլալու մասին պարտաւորութիւն մը պիտի չըլայ։ Ընկերութիւնը յանձն կ'առնէ կալուածներու փոխարէն ալ դրամ փոխ տալ։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Դրամատէրներէ կազմուած Ընկերութիւն մը մենաշնորհ խնդրեց ոսկորէ սանր, դեղ, դանակի կոթ և այլն շինելու նպատակով գործարան մը հիմնելու համար։

ԱՄԵՐԻԿԱՑԻ Մխսուի նահանգին Սէնլուի քաղաքին մէջ 1903ին տեղի ունեցող արհեստագործութեան, երկրագործութեան, հանքի, անտառի և այլն ցուցահանդէսին մասնակցելու համար հրաւէր ուղղուած է կայս. կառավարութեան։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ Հասիսէ վարժարանին Ա. ու Բ. տարիներու ծրագրին վրայ նոր դասեր աւելցուցին։

ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ նախարարապետ Պ. Թէոթոքէս Կ. Պոլիս դալէ առաջ Վիէննա պիտի երթայ։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը ու դեսպանուհին, երէկ, Այսթէֆանոս դպրոցի, ուր քանի մը օր պիտի մնան։

ՅԱՆՉՆԱՀՈՂՈՎ.—Կայս. Իրատէի մը համաձայն, առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարար Զիհնի փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուեցաւ նոյն գաղտնարանին մէջ։ Այդ յանձնաժողովը կը կազմեն Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Հագգը պէյ ու Գարբիէլ էֆ. Նորատունկեան և առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան իրաւագէտ խորհրդական Մայրի պէյ ու Ռոսլաթօ պէյ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ տրատսովոր պատուիրակ Ահմէտ Մուխթար փաշա Աղեքսանդրիա վերադարձաւ և ուղղակի իր բնակարանը գնաց, ուր ը՝դունէր տեղւոյն երեւելիներու այցելութիւնները։

ԼՈՐՏ ՔՐՈՄԸՐ ու անդրանիկ որդին լորտ Էրէնկիրն Եգիպտոս կը վերադառնան։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Սալիհլիէն կը դրէն թէ սեպտ. 18ի գիշերը Քէշ Պայրամի հրամանատարութեան տակ գտնուած տաղակներու խումբ մը սպաններ է հարուստ գիւղացի մը, կինը ու աղան։ Այդ երրեակ սպանութենէն նեռը տաղակները կողոպտեր են տունը։

ԵՂԵՌՆԱԲԱՏ ատեանը, երէկ, դատեց Մանեռ անուն կին մը որ անցեալ տարի ամսուան 16ի լուրթ գիշերը Սամաթիոյ Մէրտիոր Թաղին մէջ իր տունը դիմամբ բռնկցնելով, հրդեհ առաջ բերած և 42 տուներու ու 13 խանութներու այրելուն պատճառ եղած էր։ Մանեռ իր տունը ու կարասիները ապրիլքէն ուելի ապահովագրած էր։ Մանեռայի տարբեր հաստատուած ըլալով, դատապարտուեցաւ ցմահ ծաժանակիր աշխատութեան։

ԱՐԿԱԾՆԵՐ.— Պալմանֆի կողմը, առջի օրը, Մուսթաֆա անուն մարդ մը խոտ հաւաքած ատեն, դիպուածով ջրհորի մը մէջ ինկաւ ու խեղդուեցաւ։

—Շիրքէթի 44 թիւ շոգենաւը, երէկ առաւ, ժամ 2ուկէսին, Օրթաքէյի նաւամատոյցին մօտեցած ատեն, Տիմիթրի անուն կոյր մը շոգենաւին ու նաւամատոյցին միջտեղը մնաց և մէկ ոտքը ճմլուեցաւ։

—Գասըմ Փաշայի կողմը, առջի օրը, Օսման անուն 12 տարեկան աղայ մը ծառէ մը վար ինկաւ ու ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

—Առջի իրիկունը, Սիրքէճիի մօտ թրամուէյի կառք մը տապալեց Մուսաճիա շոգենաւին նախորդ նաւագեռ հասի հիւսէին էֆ.ն որ վիրաւորուեցաւ։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԷԻ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.—Հանրային Պարտքի վարչութիւնը նուազուրդով պիտի գնէ սա ապրանքները.—1000 արշակ Բհալ թուղթ 16 քիլոկրամ, մէկուկէս ամսէն յանձնելի, 500 արշակ եմբերեալ. 22 քիլոկրամ, երկուք ու կէս ամսէն յանձնելի. 50 արշակ ծակոռեն նուար. յանձնելի 4ուկէս ամսէն, 1000 օխա ամպլոտի թուղթ յանձնելի երկուք ու կէս ամսէն, 600 ծրար ճերմակ քարթօն որուն 200 ծրարը՝ թիւ 15, 300 ծրար՝ թիւ 20, 100 ծրար՝ թիւ 25. առաջին կէսը յանձնելի՝ մէկ ու կէս ամսէն, իսկ մնացեալ կէսը՝ երկուք ու կէս ամսէն։ Այս ապրանքները հանրութեան արամադրութեան տակ դրուած նմուշին համաձայն պէտք է ըլան և առանց ծախքի պէտք է յանձնուին հանրային Պարտքի կեդրոնատեղին։

Առժամեայ նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ 1901 հոկտ. 1)14, կէս օրէն առաջ ժամը 10էն սկսեալ մինչեւ 3, կէս օրէն յետոյ։ Առժամանակեայ նուազուրդին փակումին յաջորդող երեք օրերու միջոցին տեղի պիտի ունենայ վերջնական նուազուրդը, հարիւրին 3 դեղչով։ Երրորդ օրը, առաջարկները պիտի ընդունուին մինչեւ ժամ երեք։ կէս օրէն յետոյ։ Անոնք որ կ'ուզեն մասնակցիլ առուրդին, պարտին իրենց երաշխաւորութիւն իրենց առաջարկներուն, 100ին 10 գումար մը յանձնել Հանր. Պարտքի Վարչութեան կեդրոնական Գանձուն։

Խնդրարկուները Հանրային Պարտքի վարչութեան պէտք է ներկայանան՝ կնքուած ծրարի մը մէջ դրած իրենց հայթայթիք թուղթերէն ու քարթօնէն մէյ մէկ նմոյշ։ Այդ նմոյշը պէտք է կրէ զայն հայթայթողին մէկ որոշիչ նշանը։ Յանձնաւորութեան տեսակը, այսօրուընէ սկսեալ, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած է, որ կրնայ այդ մասին ամէն օր տեղեկութիւն առնել ժամը 10էն մինչեւ 3, հանրային Պարտքի մասնակցարարական հիւղին դիմելով։

17)30 սեպտ. 1909 ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
3—13

LE MOIS LITTÉRAIRE
ET PITTORESQUE
Հոկտեմբեր

Լայ սէյզօն. լ'Օդօմ, բօյզի։— հէօր թրատիք, նուվէլ։— լա բուռ սը Շին։— Լը պարքօնիէ։— խրիստա տ'իւն բիւ սը Բարի։— լէ գ'էյէօ սէմբլ, բոման (սիւիթ)։— Ο բէյի տէ վոլքան։— էօն էնսթիթիւ տ'որ է մէրիէ։— Ուրէն, նուվէլ։— Քօղբրի լէդդէրէր։— Բաժ ուալիէ։— լ'Աքթիւալիթէ սիտնիֆիք։ Մէկ թիւը կ'արժէ 1 ֆր. 50։ Հասցէ՝ Բարիզ, ռիւ Պայտա, թիւ 5։

Ազգային Լուրեր

Ս. Հայրապետը Պարիզաբարանի ուղղած յատուկ գրով մը կարգ մը մեղադրման տեղիներ պահանջած է ամուսնական խնդիրներու մասին, ըստ այնմ առնելու համար իր վճիռը։

—Աթէնքի Հայոց մատան հոգաբարձութիւնը ասկէ առաջ գրած էր Պարիզաբարան թէ Տ. Գարեգին քահանայ Աղթամարի մեկնած ըլալով քաղաքէն, անկէ է վեր առանց քահանայի մնացած էր, այժմ կրկին կը խնդրէ Պարիզաբարանէն քահանայ մը զրկուի Աթէնք։

—Ալաշկերտէն կը գրեն մեզ սեպտ. 6 թուով.— «Տասներորդ ամիսն է որ Ալաշկերտի մէջ հիմնուելիք որբանոցը Պայազիտ կը գտնուի։ Նախ հարց կը ծագի թէ՝ ինչպէս կը պատահի որ Ալաշկերտի մէջ հիմնուելիք որբանոցը Պայազիտ կը փոխադրուի, մանաւանդ որ որբերը բոլորն ալ Ալաշկերտէն են, և այսօր երկու օրուան ճամբայ հեռու կը գտնուին իրենց ծննդավայրէն։ Պայազիտցիները ինչպէս առեւտուրի, նոյնպէս և սին խոստումներով սիրաշահելու գործին մէջ՝ մեզմէ աւելի ճարպիկ ուղղակի մեզմէ յաջողեցին որբանոցը։ Արդէն երբ Կարնոյ Առաջնորդ տեղապահ Տ. Զաւէն վարդապետ առաջին անգամ տեղս այցելեց, նախ քաննեց մեր վարժարանի չէնքը և յարմար գտաւ. և որոշեցաւ հրահանգուած էր Ալաշկերտի մէջ չի հիմնել որբանոցը, ուստի Ս. Հայրը մեզ վստահացուց որ 0/0–90՝ որբանոցը տեղս պիտի հիմնուի. սակայն ինչպէս վերեւ ըսի Պայազիտցիները փոխեցին Ս. Հոր մտադրութիւնը և որբերը աշնանային ցուրտ եղանակին՝ տարին Պայազիտ։ Դէթ Պայազիտցիները կատարեցին՝ ի՞նչ խոստումները, տեսնենք թէ որբանոցին օգնողները վերսին Ալաշկերտցիները չե՞ն։ Տ. Զաւէն վարդապետ Ս. Եվշանեան վանքէն 20 սօմար ցորեն առնելով զրկեց Պայազիտ։ Նմանապէս գաւառին գլխաւորն՝ նոյն ժամանակ գաւառիս Տ. Մամբրէ Ս. Առաջնորդ հօր մէջտեղս՝ բաւականաչափ ձուար զրկուեցաւ։ այս գարնան վիճակէս հաւաքուած իւղ և պանիրը նմանապէս որբանոցին յատկացուեցաւ։ Իսկ այժմ ինչպէս հասատ աղբիւրէ կը տեղեկանանք, Պայազիտցիները Ս. Առաջնորդ Հօրմէն կ'ուզեն 400 կօտ ցորեն իբրեւ ձմեռուան պաշար որբերուն համար։ այսքանը Ալաշկերտէն ստանալէ յետոյ՝ ո՞ւր կը մնան Պայազիտցիներու օգնութիւնները։ Նաեւ առանց տնտեսագիտութեան խնդրի խորը սուզուելու, հաստատապէս կարելի է ըսել որ Ալաշկերտի մէջ աւելի ոտան գնով կարելի էր նիւթեր հայթայթել, քանի որ Պայազիտը իբրեւ քաղաք աւելի բազմամարդ ըլալուն՝ աւելի նիւթեր կը սպառէ, որով և հարկ եղած նիւթերը սուղ կ'ըլան։ Մէկ խօսքով եթէ Պայազիտի մէջ մէկ որբ պահելով 6 ոսկի ծախք կ'երթայ, Ալաշկերտի մէջ 4 ոսկին կը բաւէ լեպազես։ Ապէ դատ կայ աւելի յարգելի և բանաւոր պատճառ մը որ ակնյայտին կ'ապացուցանէ թէ Պայազիտցիները իրաւունք չունէին որբանոցը իրենց տեղը փոխադրել, այն է ծնողական և արենական զգացումները։ Բանի՞ քանի՞ մայրեր կան որոնք այսօր տեղս կուգան և արցունքը աչքերնուն տեղեկութիւն կը խնդրեն իրենց զաւակներու մասին։ Պատ. չըներ, եթէ բազմաթիւ ապացոյցներով ալ հաստատուի իրենց թէ աղաքին որբանոցին մէջ առանձապատկ աւելի լաւ կերպով կը խնամուին։ Այսուհետիւ փութանք վստահելի աղբիւրէ հաղորդել թէ Աստրախանցիներու կողմէ տեղս որբանոց մը բանալու մտադրութիւն կայ։»

—Թիֆլիսի երկրագործութեան և պետական կալուածներու վարչութիւնը կով կաս ուղարկած է Պ. Աւետիս Քալանթարեանը, իբրեւ կաթնատնտեսութեան մասնագէտ, յորելեանական ցուցահանդէսին ներկայ ըլալու համար։

*** Սեպտեմբեր 9ին, Թիֆլիսի վաճառականներու ուսգի նախաձեռնութեամբ՝ հրաժեշտի ճաշկերոյթ արուեր է Վրաստանի և Իմէրէթի թեմի նախկին առաջնորդ Սուրէնեան Արքեպիսկոպոսին, իբրեւ երախտագիտական փոքրիկ հատուցում մը այն օգտակար ծառայութեանց համար՝ զորս Սուրէնեան Արքեպիսկոպոսը մատուցած է այդ թեմին։

*** Ռուս լրագիր մը կը հաղորդէ թէ «Իւնիոն» Ընկերութիւնը կը մշակէ ու կ'ուսումնասիրէ էջմիածնի վանքը, ձեռնարկելու համար լուսաւորելու նախագիծը։ կ'ըսուի թէ ելեկտրական լուսաւորութիւնը իմաստ պիտի գործածուի էջմիածնի մէջ։

—կը լսենք թէ Կարապետ պէյ Բէյլիկեան մտադիր է մասնաբաժնի մը հաստատել Աղեքսանդրիոյ մէջ, տեղւոյն անգործ ու աղքատ աղջիկներու ապրուստի միջոց մը հայթայթելու համար։

—Բանկէրի Ս. Յակոբայ հիւանդանոցին համար՝ իբրեւ հասուքարեր կալուած՝ պարարման մը պիտի չինուի։ Հայ-Հռոմէական Պարիզաբարանին մէջ յատուկ յանձնաժողով մը կազմուած է, որ պիտի քննէ կարող ճարտարապետներու կողմէ պատրաստուած յատակագիծերը և անոնց մէջ յարմարագոյնը պիտի ընտրէ։ Ի մտոյ պիտի ձեռնարկուի այդ պարարմանին չնորհեան։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանց օր Քոնսթանթինոպլի)

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ԲԷՇԹԱ, 2 հոկտ.—Այսօր սկսան երեսփոխական ընտրութիւնները։ Մինչեւ հիմա ընտրուածներն են նախարարապետ Պ. Բոլոման աբ Զէլ և ելմտական նախարար Պ. Տը Լուքաց։

—Մինչեւ հիմա կատարուած ընտրութիւններու արդիւնքը եղած է 151 ազատական, որոնց 35ը Բոշուրի կուսակից և 6ը՝ կղերական-ժողովրդական։ Վեց հոգի ալ որ և է կուսակցութեան չեն պատկանիր։ 60ը ընտրութիւններ ալ համեմատական մնացած են։ Ընտրուածներուն մէջ կան նաև պատերազմական նախարար Պաուռն Ֆէնէրվարի, երկրագործական նախարար Պ. Տարանեի, առեւտրական նախարար Պ. Հէկէտուս, ազատականներու զանազան խումբերուն նախագահները՝ Պ. Բոսմանիքի, Ուկրոն ու Բոշուրի և կղերական-ժողովրդական կուսակցութեան նախագահ Զիլի կոմսը։

ՍԵՒ ՀԵՌ

ԶԷԹԻՆԵԼ.— Բոլորովին անհիմն են Սեւ Լերան Մբրքը իլխանին ու Բէյնիա իլխանուհիին նշանախօսութեան լուրերը։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԲՐԼԻԹՈՐԻԱ.—Տըլարիի հրամանատարութեանը տակ գտնուող հաղորդի շափ Պ. Էրներ, սեպտ. 31ի գիշերը, բուռն յարձակում մը կատարեցին Բէքէվէյ գեղատեղիին վրայ՝ Մէտվէլի մօտ։ Պոէրները, կատաղի ճակատամարտ մը վարելը, եան մղուեցան մեծ կորուստներ տալով։ Անգլիացիներուն կորուստն է 88 վիրաւոր։

ԶԻՆՈՒՈ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԷՆ.— Բանթոնի ամերիկեան հիւանդասրը կը տեղեկացնէ թէ Պաքէթի զօրավարը Հսինկ Լիւկի մօտ ճակատամարտ մը ունեցեր է չինացի ըմբոստներու հետ, որուցմէ 200ը սպաննուեր, մեծ մասը գերի ինկեր և յետոյ գլխատուեր են։

(Աժանց Նապոլեոնայ)

ՍՊԱՆԻԱ

ՄԱՏՐԻՏ, 2 հոկտ.— Սպանիոյ Խորհրդարանը պիտի գումարուի հոկտ. 16ին։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.— Հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Լամպէրթի նաւահանգիստին մէջ առաջատանուեր մեծաքանակ ռումբերը պատրաստուած են Պոէրներուն համար։

—Լորտ Քիչնէր կը հեռագրէ թէ Մոսքովիի մէջ Անգլիացիները ահագին կորուստ տուեր են։

—Լորտ Քիչնէր օգնական զօրք ուղղած ըլալով, Անգլիոյ կառավարութիւնը բազմաթիւ զինուորներ կը զրկէ Հարաւային Ափրիկէ։

—Հաւանական կը նկատուի որ զինուորական վարչութիւն հաստատուի Բարբիոյսի մէջ։

ՍԵՐԳԻԱ ԵՒ ՍԵՒ ԼԵՌ

ՊԼԷԿՈՎԱՏ.— Ալեքսանդր թագաւորին հրամանին համաձայն, Անթվիչ գնդապետը Զէթինէ ուղեւորեցաւ, Սեւ Լերան հետ յարաբերութիւնները վերահաստատելու համար։

ՈՂՈՂՈՒՄՆԵՐ

ՊԱՐՍԷԼՈՆԱ.— Բաթալոնեայի մեծ մասին մէջ սոսկալի ողողումներ պատահեցան։ Բազմաթիւ զոհեր կան։

ՑՈՐԵՆԻ ԳԻՆԸ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Հրատարակը աւելի տըկար էր։ Վերջին գինն էր 74.50։

ՄԱՆՉՈՒՐԻԱ

ԲԵԴԵՐՍԳՈՒՐԳ.— Պաշտօնական տեղեկագրի մը նայելով, Մանչուրիոյ երկաթուղիին չինութեան ծախքը 250 միլիոն բուլլիի պիտի հասնի։ Տարեկան ծախքը պիտի ըլայ 24 միլիոն բուլլի։

ԵՐԲԵԱԿ ԶԻՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՎԻԷՆՆԱ.— Աւստրիոյ ու Գերմանիոյ միջեւ ծագած առեւտրական վէճերը կատարելի կը ներկայացնեն երբեակ Զինակցութեան վերանորոգութիւնը։

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԷՆ.—Հանգուցեալ Պ. Մաք Քինլիի կոչակը արձանագրուեցաւ Բանթոնի մէջ։ Հանգուցեալ նախագահին հարստութիւնը 225,000 տոլարէն աւելի կը հաշուուի։ Այդ հարստին մէջն է նաև կեանքի ապահովագրութիւն մը 67,000 տոլարի։ Պ. Մաք Քինլի իր հարստութիւնը կը թողու կնոջը պայմանով որ տարեկան 1000 տոլար վճարէ՝ իր քրոջը՝ Օ. Էյէն Մաք Քինլիի։

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ պատերազմական նախարարութիւնը որոշեր է առաջին զօրաբանակին հրամանատարութիւնը յանձնել Սըր Ռոբերտ Պուլլերի։

ՊՈՐՏՕ.—Աբասնութիւն խնդրող միաբանութիւններուն մէջ կան Պոն Բասքէօրները, Տոմինիքեանները ու Ֆրանչիսկեանները։

ՄԱՏՐԻՏ.—Սպանիոյ արտաքին գործոց, ծովային, կրթական և հանրօգուտ շինութեանց նախարարները դժգոհ են ելմտական նախարարին այն որոշման համար, որով չէ ուզած աւելցնել ներկայ ելմտացոյցը։ Նախարարական տագնապ մը հաւանական կը նկատուի։

ՆԻՒ–ԵՈՐՔ.— Բիլիարդը (ճամբաքա) կը հեռագրեն.— Այսեղ շոգենաւը որ Նիւ-Եորքէն կու գար Ժերէմիի (Հայիթի) կենալով իմացեր է թէ Հայիթի մէջ շփոթութիւններ ծագած են։ Ժերէմիի երեւելիներէն շատերը ձերբակալուելով Բոթոքէնս տարուեր և հոն բանտարկուեր են։ կ'ըսուի թէ կացութիւնը ծանր է։ Նախագահ Սամի պիտի յաջորդէ ելմտական նախկին նախարար Պ. Ֆուշար որ հիմա Քիւպէքը կը գտնուի և շուտով այդ մասին որ և է յայտարարութիւն ընել։

ԼՈՆՏՈՆ.—Լուր կայ թէ Մ. Նահանգաց նախագահ Պ. Ռուզվէլթ, Մարիդարանը բացուելէ առաջ, ուղեւորութիւն մը պիտի կատարէ Զիքագոյի, Սէն Լուիի, Ցինչինաթի և Մ. Նահանգաց մեւս քաղաքներուն մէջ, բայց Նիւ-Եորքէն պիտի չանցնի։

ՊՈԼՈՆԵՐ.—Բալիծծոյի դասը շրջանակուեցաւ։ Բալիծծոյ նորէն յայտարարեց թէ լաւ յարաբերութիւններ ունէր սպանելու Պ. Նոթարոպոթիոյի հետ և թէ 32 տարուան հանրային կեանք մը հաստատած է իր պարկեշտութիւնը։ մերժեց Սիկիլիոյ պատգային խնդրոյն համար իրեն դէմ եղած ամբաստանութիւնները։ Նաեւ յայտարարեց թէ բնաւ յարաբերութիւն չէ ունեցած Տիրասքուելէ աւազակին և Մաֆիֆիայի հետ։ Հարցաքննութիւնը յետաձգուեցաւ։

ՊԷՐԼԻՆ.—Նորտ Տոյչէ Ալկեմայնի Զայթունկ սա զեկոյցը կը հրատարակէ.—Նիւ. Նարֆ Հերալտ Տանցիկէն լուր մը հրատարակած է Գերմանիոյ կայսեր յայտարարութեանց մասին, որով Վիլհէլմ Բ. ըսած ըլալ թէ «Պաշտօնական բոլոր վատահութեանց հակառակ, քաղաքական կացութիւնը չի համապատասխաներ մեր բազձանքներուն։ Այդ լուրը բոլորովին անհիմն է։

ԼՈՆՏՈՆ.— Լաւագոյն թագաւորը Պալմորալի դղեակը (Սկոտիա) գնաց, ուր ժամանակ մը պիտի մնայ։

ՊԱՆԱԹԻՈՑ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Բամ. Գոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ք.	25	29 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	25	33 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	27 1/2
Բանքի երկթ. գոց.	Ոչ.	98	50
Ամէնէն բարձր գին	»	99	25
Ամէնէն վար գին	»	98	25

ԹԱՆՁԱՐ 20 Սեպտեմբեր

Օսմ. Գոնսոլիտէ Սեռ. Դ.	Ք. Ե.	25	28
Բանքի Ոչկանուզի	Դ.	98	62 1/2
Օսմանիէ		—	
Օգեմ		12	30
Օսմ. Պանքա		—	—
Գալաթա Ծէնէրալ Օրթմ.		0	10
Նոր. Օթ. Ճանմ է Վալիօռ.		0	12
Օսմ. Ազամ. Քեպ.		3	90
Ծրամուել բաժնեթ.		5	80
» Ծուխանա		1	60
» պարատ.		478	—
Բարաք Ֆ. Պալոյ		461	—
Թրամվայ		78	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Իսնոսոնք ամիս	Ղրշ.	109	37
» » » չէք	»	110	27
Տարեկ » »	Ոչ.	23	95
» » » չէք	»	23	95
Գէրլին տնտակաբ չէք	Մարք	18	57
Վիեննայ չէք	Ոչոր.	21	78

ԴՐԱՄԱՆԻՇԻ ԸՆԹԱՑՔԷ

20 ֆրանքեաց	Ղրշ.	69	20
Ենկլիզական ոսկի	»	110	02
Ֆոլ ամբէրիալ	»	90	30
Գրիսիզ	»	51	08
Մէճիտիէ ոսկի	»	108	04
Մէճիտիէ	»	99	20
Բուլլի Ռեշատիէ	Օ. Ք.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 2 Հոկտեմբեր

Անկլիական Գոնսոլիտէ	93	50
Ֆրանսական Ռանթ սէրի Բ.	48	87
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	23	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	23	50
Օսմանեան Պանքա	10	75
Ռուսական 1890	94	50
Հոլլանդական 5 %	39	—
» Մաթոզոլ	42	—
Պուլկարական 1888	82	—
Իտալական ունիֆէթ	107	25
Ճօզիանոլ	104	25
Թրանսվալ	3	20
Ջրայն երկանուզի	13	—
Ֆոխասուէիւն	25	350

ՓԱՐԻԶ, 2 Հոկտեմբեր

Ցրանս. Ռանթ 3 %		101	07
» » 3 1/2 %		101	95
Ֆրանս. Գազ. սէրի Դ.) բաց.	Դրշ.	23	70
) գոց.	»	23	70
» » » Բ.	»	49	50
» » » Դ.	»	26	—
Օսմ. Պանք. Պանքա	Ֆր.	518	—
Օսմանիէ	»	142	—
Օ.մէլի երկանուզի	»	100	25
Սամ. մաքսատուն	»	508	—
Սամ. Ռէօթի	»	302	—
Ռիսիոլիթէ Թիւրք 4 %		488	—
Ռէտոթ Լիանէ		98.	-
Թուրքական Ռանթ	»	99	30
պարկական ազատարկ	»	71	10
Թրամվայ	»	82	—
Ք... Ռանթի վրայ	»	25	215
Ֆրանսական	»	—	3

ՊԵՐԼԻՆ, 2 Հոկտեմբեր

Ռուսպլ	»	216	25
Բանքի երկանուզի	»	140	—
Պրուս. երկթ. պարատ.	»	98	—
Փ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	265

ՎԻԵՆՆԱ, 2 Հոկտեմբեր

Լոնտոնի վրայ	»	239	20
Բանքի երկանուզի	»	91	—
Ռուսական	»	275	—

Տր. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՅԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Գոլոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԲԻՐԷԱԻ

Ս. ԵՒ Ի. ԵՒ Ա. ՄԵԳԱՔՈՒԱ

ԳՈՆՅԱՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԻՆ

Պատիւ ունինք տեղեկացնելու Օսմանեան կայսրութեան մէջ գտնուած մեր բոլոր յաճախորդներուն, որ մեր ապրանքը վաճառման համար ԸՆԴՀ. ԳՐԱՍՆԵՆԱԿ մը հաստատած ենք, Ղալաթա, Մոմճանի ճատտէսի Ղալաթա-Խան Թիւ 9, Տնօրէն նուիրելը յանձնելով մեր լիազօր ներկայացուցիչ

Պ. ՍԹԻԼԵԱՆՈՍ ՍԱՑԵԱՆԻի

Հետեւաբար կը խնդրենք մեր պատուելի յաճախորդներէն նշանակել վերոյիշեալ հասցէն, ուր յառաջիկային ապրանքները պէտք է ըլան։ Մեր արտադրութեանց ունեցած համբաւին և մեծ վաճառման հետեւանքը, կեղծերը խիստ շատ են, բայց դիւրին է խարդախութիւնը երեւան հանել, բաւական է որ գնողը պահանջէ թուրքերէն, յունարէն և ֆրանսերէն լեզուաւ պանտրոլը որ կը կրէ կայս. պալատան քիմիագէտ Պ. Ս. Լ. Սինկրոսի կնիքը և ստորագրութիւնը. պանտրոլը էթիլէթին վրայէն կը սկսի, և չէջին բերանին քարսիւլը կը ծածկի, նաև մեր ստորագրութիւնը կրող ուրիշ մէկ պանտրոլ մը սոյն քարսիւլին բոլորտիքը փակցուած է։ Միւնոյն պարագային չենք մտնար նաեւ յիշեցնելու մեր յաճախորդներուն որ մեր գործարանը միայն գունեաք արտադրելու մասնագիտութիւնը ունի։

18—36 Ե. ՍԻ Ի. ԵՒ Ա. ՄԵԳԱՔՈՒԱ

ՊԱՂԱՐ ՍԹԱՄՊՈՒԼ

ԱՊՏԻՐԻԼԱՀՄԱՆ ԹԷՎՖԻՔ ԷՖԷՆԴԻՈՅ

Պոլիս, Պահճէ Գարու, թիւ 51

Այս ծանօթ վաճառատան մէջ կարելի է գտնել եւրոպական լաւագոյն ապրանքներ, չալիկներ, գիւերոնոներ, տէքոլիէ չալիկներ, թաշկինակներ, գուլպաներ, ֆանէլաներ, անուշահոտութիւններ, ապաժուռով լամբարներ, պայուսակներ և այլն, և այլն։ Բոլոր ասոնք անհրեւակայելի ըլալու ասրճան ածան գիներով։ Դիմեցէք ու գոհ պիտի մնաք։

ՀՐԱՇԱԼԻ ՀԱՆԲԱՑԵՒՆ ՋՈՒՐ

ԱՆՏՐՈՍ ԿԱՂԶԻՆ (ՍԱՐԻՅԱ)

Սեփականութիւն Լիկոնիդաս Ա. Ռալոի եւ Լորդիթ Ղալաթիա, Թոսլամպա փողոց, կիսախեան թիւ 1

Այս հանքային ջուրը որ քիչ ժամանակուան մէջ մեծ համբաւ հանած է ոչ միայն Յունաստանի, այլեւ ամբողջ Եւրոպայի ու նոյն իսկ Ափրիկէի մէջ, ժամանակէ մը ի վեր ընդունելութիւն գտած է նաև Թուրքիոյ մէջ, իր առողջապահական ընծիր յատկութեանց պատճառաւ։ Յունաստանի և Բարիզի մէջ պաշտօնապէս կատարուած քիմիական տարբերութիւնները հաստատած են թէ իր մէջ գտնուած առողջապահական նիւթերը հրաշալի կերպով կը նպաստեն ստամոքսի ու ծննդական գործարանաց հիւանդութեանց բուժման։ Այս յատկութեանց համար է որ ամէնուն կը յանձնարարենք այս հանքային ջուրը, որ սեղանի սքանչելի ըմպելիի մը տեղ ալ կրնայ ծառայել։ Մէկ տամէճանային գինն է 30 ղրշ. և ոչ թէ 23։ 1—30

ՏՈՔԹՈՐ Կ. ԱՒԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողակութեամբ, գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերը ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպան յատկապէս մասնէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխա

ՄՈՒՏՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843 ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուտուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիր.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Ինաեէթ խան, Վոյվոտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ԲԻՒԶԱՆԴԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ

Ղալաթիա, Սեղբոս խան թիւ 5—7

Հայերէն, Գաղղերէն և Տաճկերէն դպրոցական դասագրոց և դպրոցական պիտոյից համար մեծաքանակ մթերք, նուէրի յատուկ գիրքեր, Վիտալ—Լապլաշի աշխարհացոյց մեծադիր քարտէզներու, բուսաբանական և կենդանաբանական պատկերաց ընտիր հաւաքածոյ մը հանդերձ նմուշներով մինչ պատրաստ կայ։

Նոր հրատարակուեցան

Սակակեանց—Սրբազան պատմութիւն Նոր Ուխտի— չորրորդ տիպ 4 դրուշ։— Թոփճեան— Նոր ընթացք ֆրանսերէն լեզուի, 4 դրուշ։—Զօպու—Նամակագրութիւն գաղղ.—տակ. 12½ դրուշ։

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ վերաբերեալ ամէն կարգի նիւթերու և ՏՐԻՕՊԼԷՆԵԱՆ նուէրներու միակ կեդրոնատեղի։

ԳԼԽԱՑԱՒԵՐ ԳՈՒԱՏԱՄՈՏԱԼԱ

GUARANA

ԿԴԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿ.

ԴԵՂԱԴՈՐԾ Ի ՓԱՐԻԶ

Այս բուսային ու բնական փոշին մէկ ծարախկը քիչ մը շաքարոտ ջուրի մէջ հալեցնելով, կը բուէ ջնջելու համար գլխացաւերը կամ ամենէն բուռն ջղացաւերը, առանց վնասակար ազդեցութեան ստամոքսին վրայ։

Կեդրոն, ի Փարիզ, Վիվիէն փողոց, թիւ 8 և դեղարանները A.

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ արդիւնքները իսկապէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերուն մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Սուռլպպէս կը բուժէ բոլոր մորթային ցիւանցութիւնները։ Իր ազդեցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքումն և առհասարակ բորբոքման և խոցկեղի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր (ulcères), պալարներ (չիպան), բորբոքուն ուռեցք, ուռոյցներ (tumeur), մորթին գոյնը տալը (éruption), խոյլը (արանա), կուրծքի ցաւերը, ոտի դառնալը, մէջքի ցաւը, վիզի բռնելիք, յօդացաւը, մկանացաւեր (նը), յօդակապերու տկարութիւնը, կեղանկը (մորիա), նմրամներ, ճաթռտումներ, հիրուռտումներ, տրիւներբուբիւնը, ցուրտին առաջ եկած ճաթռտումներ, վէրերը, ուռած եւ սեւուծիր ոտերը, մրրաախտ, մասնաշարբեր, վարդախտի հետքերը, մորթային հետքերը։

Մորթի այս հրաշալի սպեղանին ոյժի ցիւանցութեանց և վէրերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը դեղեցկացնէ մորթը։ Մինչ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հետեւեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք. հերնաթափութիւն (սպիտրան), օձացաւ (երլաներ), որիկ (բէմբէյի) բորոտութիւն, փոքր այտուններ, կարմրութիւններ ածելիի վէրերու եւն. եւն։

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն տան և նաւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թիթեղէ տուփին գինն է 3 շիլին 6 բէնա։ Այս սպեղանիէն յանձնարարութիւն ընողները պէտք է գլխեն ցանաքային ներողայի միակ գործակալ Պ. Էտմընտ Ֆաբուանայի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շէրլի թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, թիւ 95-96.

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 միլիոն. 1898ին

162, 924, 140 ֆունտ

Ցարկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և լուծ՝

31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆունտ

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848է ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարմունք, կենսական թոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆունտ

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ առած է որոնք 58,680,000 քուռուշի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԷՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Գալաթա, Մէյլտանէգ փողոց, Ալալէմիճի խան։

Մէջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմանէթլի խան։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՞Ր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՑԺՔ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Եանենի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ դարձիկներու միջոցաւ ամենատարբեր յատուկ սեռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն. ցաւով դիմելու եւ բուժուած վերադառնալու պայմանաւ։

Նուրբագոյն եղանակաւ, նուրբ, ճաշակաւոր և գիմացկուն արհեստական սեռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, դէմի ձեւաւորութիւն ըստ տարիքի, ծամողութիւն եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։

Բերանի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ընդունելի նոր թմրեցուցիչ գեղերու և ամենատարբերագործեալ ատամնաբոյժներու միջոցաւ։

Ս. Դ. Ամենայնը կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) ինչպէս նաեւ տանն օր (մինչեւ կէս գիշեր) հիւանդներու ի գրասենեակին։

Տանէր.—Գարու կոչմամբ մասնաճիւղ ՀՈՒՆԻՆ։ 197

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՐՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ԳԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՑԻ ԿԱՐԳԸ, ՍԱԿԱՐԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 դրշ.էն մինչեւ 100 դրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակախաղութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մը կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առեւէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կառնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատն անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 դրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանական ելեւմտի ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկայի արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԷՍԹԵՏԻՆ ԿԱՐԳԻ ՏՈՊԵՆԱՒՈՐ

ԸՆԴԱՐՁ Հալի, կ. Պոլսոյ և Օրթագիւղ

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Ալպանս	1062	Գոմս	1497	Գոգս	1011	Մայմս	724	Բօգազքէ	130
ԱյէրՔՕ	2607	Գօնիզ	2905	Գրօսնս	1895	Մարգենիզ	2378	Սագքէ	1113
Անդէլս	1541	Գէրսս	895	Հիրս	775	Մարգէլլս	1709	Տիրքէ	1725
Աղքօզան	3377	Գիրս	4311	Իսանլիզ	1521	Մարքաս	1557	Տիլլքս	1198
Գուանս	1822	Եսմինս	987	Հինուս	2730	Մրիս	1057	Տրէքս	1205
Գօրօնիս	1264	Զուլս	2733	Հոլոգրիզ	2600	Մոնդէգալս	1735	Փուանս	1325
Գլոսզ	1078	Էշարս	1713	Հումանէզ	535	Մուանիս	2412	Փ. Սիլվան	1546
Գիլնս	541	Էնինսս	506	Թաքս	2354	Նէրս	1082	Քէրքս	3737
Գրէֆալս	4431	Իսրս	2464	Խանս	2540	Շիրս	1100	Քոլնս	1475
Գէլս	1671	Լիսօրաս	1520	Գիլս	1030	Սիմանքս	4088	Քարգիրս	487
Դալիքս	1527	Իրազս	1841	Գիլէս	1052	Սիլիրնս	1535	Ելգարիս	3629
Գոսէս	1344	Գիսս	954	Գոլդինս	3807	Բարտրմ	1487	Վասրս	1916
Գազս	1094	Գինիլուս	1338	Գանս	1700	Բալս	616	Գոլս	1332
Գիրանս	2729	Գիմանիս	542	Լէս	1053	Գիրրս	2335	Գլորիանքս	3596
Գիսէքս	1834	Գրանդիքս	4589	Լէրանգս	2272	Ռինալս	1054	Եէնս	1350
Գլես	2697	Գալիլէս	2000	Լիսիքս	1643	Ռօլս	1613	Զէրս	1200
Գոլդսաս	4235	Գիրանս	1348	Լոքէնս	3191	Ռոմնս	1789		

Գլիս շոգենաւը, նաւապետ Սընկ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուի ամսոյս 31ին։

Լորենցս շոգենաւը, նաւապետ Ուինկ, ընդհանուր վաճառքով կը բեռնուորի ի Հալ և ամսոյս 26ին պիտի մեկնի ուղղակի Գլիս գալու համար։

Դիմել առ գլխաւոր գործակալ Ֆ. ՀԷՆՏ ԵՆԻ ԲԻԶՕ

Թիւ 33—34 Գիւլիւ Պիւրիւ խան, Գալաթիա։ 377

HUILE DE HOGG

ՄՕՐԻՌ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

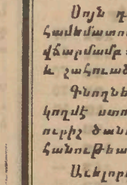

Ցայսմէ է թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ ձը մեռը որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փոփկակազմ անձերու (երիտ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութիւնէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը դուռ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Գ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, անսպիտ անարատութեամբ, եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամէնուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Ինիոն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դաբէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէպոն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Բասթիկիօն Բարիզ։

ՈՑԹԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՕՇԱՐԱԿ

Բարիզի առաջնակարգ բժիշկներէն Տոքթ. Լօռան տիւ Պօա կը գրէ. «Բազմաթիւ հիւանդներու վրայ ըրած յաջող փորձերս զիս համոզեցին որ, Էլիքսիր Միտին յոգնած ու տկարացած անդամները զօրացնելով երիտասարդական ոյժ և թարմ կեանք կը պարգեւէ մարմնոյն։ Նախ արիւնը կը մաքրէ, կը զօրացնէ ու ստիպնաբար կը բուժէ տկարութիւնը, մէջքի և ողնայարի ոսկորներու ցաւերը, վատուժութիւնն ու անբուժելի հռչակուած ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆԸ։ Մենդական գործարաններու յատուկ ազդու դեղերովը ծանօթ Բրոֆ. Միտիի պատրաստած այս Էլիքսիր Միտին կաղդուրիչ, գրգռիչ և մարսեցուցիչ ըլլալով, ծերեր, ապաքինողներ և զեղծումներու պատճառով անկարողութեան ենթարկուած անձեր անհրաժեշտ է որ փութան օգտուիլ այս քաղցրահամ էլիքսիրին ապշեցուցիչ յատկութիւնէն։ Կը ծախուի Գասալեանի, Քիւչիւքեանի, Մէշիքիի, Վօնտեցիանոսի դեղարաններուն եւ մթերանոցներուն մէջ։

527 37—52

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսուն տարուան տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և տնարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ մուրթար Ծակոր ազգի տունը։

ՕՍՄ. ՀԱՆՐԱՅԻՆ ՔՈՆՍՈՒԻՏԷ ՊԱՐՏՔ

1881 Դեկտեմբեր 8|20ի Կայս. Իրատէով Թողեալ հաստատ

Ի. ՏԱՐԵՇՐՋԱՆ—ՕԳՈՍՏՈՍ 1901

ՏՈՒՐՔԵՐ		ԶՈՒՏ ՀԱՍՈՑԹՆԵՐ Գաւառային վարչութեան ծախքերը զեղչելէ եսքը									
		1901 Օգոստոսի հաւոյթներ		1901 Օգոստոսի Հաւոյթներ		Գումար 1901 Օգոս. 30է		Գումար 1900 Օգոս. 30է			
		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի			
Ծախքեր Վեց անուղղակի տուրքի	Ծխախոտ (յետամնացնեցանուում)										
	Աղ										
	Դրոշմանուղղ	101,403	33	107,691	53	616,445	55	631,989	93		
	Ոգելից ըմպելիք										
	Զկնարան										
	Մետաքս										
Ծախքեր	Հաւոյթք Ռէժիէն	—	—	—	—	375,000	—	—	375,000	—	
	Հարկ Պուլկարիոյ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդէն	7,500	—	—	7,500	—	45,000	—	—	45,000	—
	Ծխախոտ (մենաշնորհ) Ռէժիի շահուց մասնակցութ.		—				—			—	
Զանազան հաստատմունք	Ցաւելուած կիպրոսի հաստատմէ փոխանակեալ ծխախոտի տասանորդին յաւելուածով, կամ Մաքսատան վրայ փոխանակագրէ գոյացեալը 130,000 Օսմ. լիրայով	—	—	51,298	—	16,245	—	—	51,298		
	Արս.Բուսէլիի տրդն.ոգելէն թէլսպէլիի տուրք, Մաքսատունէ փնտկը. վերլի.	—	—	25,000	—	—		—	25,000	—	
	Սերպոյ,Հարատաղի,Ուլլպարոյ եւ Ցունաստանի բաժին ինկած պարտք	—		—		—	—		—		
	Համագումար	108,903	33	—	191,489	53	1062690	55	—	1128287	93
	ԳՈՒՄԱՐՈՎ Նախորդ ամսուան վերջը										
	Նախորդ տարեշրջանի վերջը										
	Ընդհ. համագումար										

	Օսմ. ոսկի		Օսմ. ոսկի	
1890 տարի 18/30ի պայմանագրով նախատեսուած 4% պարտ. Ռուլիներու առ հաշիւ վճարուած գումարներ։	215,250	—	215,25'	—
Փոնսօլիտէ պարտքին եւ Արեւելեան երկաթուղիներու պարտաւորներուն տոկսի. հմր. եւ.Կ.Պոլիս վճարուած գումարն։	473,4 5	—	473,497	60
Կեղր. Պարտ. Ռեան ծախք։	363,172	87	351,880	21
Օսմ. Կայս, Պանքան եւ Հանրային Պարտքի կեղր. սնտուկը պահուած գումարներ։	77,860	72	82,295	40
	67,008	04	5,364	72
	1,062,690	55	1,128,287	93

Ի Դիմաց Վարչական խորհուրդին

Նախագահ ՊԱՊԻՆՊԷՐՆ ՍՄԻԹ

Խորհրդական Պատուիրակ Ս. ՀԱՄՏԻ

Կ. Պոլիս, 1 17)30 Սեպտեմբեր 1901

1900ի ԲԱՐԻԶԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ

ՊԱՐԳՈՒԹԻՒՆ ԹԷԹԵՒՈՒԹԻՒՆ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ, ԱՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱԶԻԱՐՀԱԹԱՆՈՔ ԿԱՐԻ ՄԵԲԵՆԱՆ

ՆԻՈՒ—ՀՈՄ

Ստացած է մեծ գրգռանք և Արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի եղած են։ Այս մեքենաները ամէն կերպով միւս տեսակներէն գերազանց են։ Մեքենաներու գործածութեան կերպերը ձրի կ'ուսուցուին և նորոգութիւնները ձրի կը կատարուին։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ Ց. Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ ՈՐԴԻՐ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ —Գալաթա, Գալաթէգարու, Հալիմիկէ Ճատտէսի թիւ 7

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Սիլիվրիի, Աֆիոն-Գարահիսարի ևն.ի մէջ։ 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերանշակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով օիբեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷԻՈՆԻ

LES PROVINCES RÉUNIES

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԳՐԻՒԻԳՄԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ԳՐԷՏԻ ԼԻՕՆԷ

Գլխաւոր Տնօրէնութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ

Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Գալաթա, Ճէտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ԹՐՔԱԿԱՆ ՇՈՓԵՆԱՒԱՔԻ ԵՒ ԱՌԵՎՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ծարիշատ նաւերեւոյթներ

Գ. 18/1 Ծանօթ ժամ 4ին յետ միջօրէի։

Գ. 19,2 Իզմիր, Բիրէյ, Ալանիա, Սանդրա 10ին միջօրէին առաջ (Հաստատելի. լաւ Ալանիայեան, Բրա-Ռոտոս, եւ Ֆոս, Գէլիսա եւ Գիրա).

Գ. 20/3 Ծանօթ ժամ 10ին միջօրէին առաջ։

Գ. 20/3 Մերսինա, Ադանա, Տարսոն, Ուսուն, Կիրասոն, Տրապիզոն, Սինոպ եւ Գոմուլ ժամ 4ին յետ միջօրէի։

Ուրբ. 21'4 Ծանօթ ժամ 4ին յետ միջօրէի։ 53

ՏԷՊԵՆԱՒԱՔԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԲԱՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ

Ն. ԲԱՓԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Ցանկ ազգակի Բարիզի կամար.

Հասկին Լուրբ 345 Ֆրանք Ի Ֆրանք 175 Ֆրանք. Հեղինակութեաց կամ բ, գիտեն Գորնիսպոն Բարի Հանն Գարարդ վրայ։ 518 Գ. ՍԱՐՈՒԼ

ՖՐԻՋ. ԼԻՍԼԷՍ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՄԵՆԱՒԱՔԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիսլէսի և Էշլէսի գէն քան Ղ.ղեշեան

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Էվրոպիան	10500	Յուվիան	3500
Ռուվենան	10500	Գէնրիքեան	3500
Գէնրիան	10500	Բրեժ.էն	3000
Լանքաստրիան	9000	Գլանտէրան	2500
Նիլսաէլիան	9000	Գլասգոան	2500
Գոլսմիան	8000	Գրէյնան	2500
Ֆոգրանան	8000	Գնոմալսեան	2500
Գոսրանան	8000	Գլասգոյան	2500
Գիբենիան	8000	Լէտրան	2000
Նալլցոան	5700	Գրենա	500
Գամնոան	5700	Գրաբրա	500
Նլսամինան	5700	Լիսան	500
Ֆ.ալան	3500		

Ապրանքի ուղարկին կը լինի գրանի իրեն, ապրանքի ոչուրց փոխադրելու կամ Գալաթիոյ ճարտարանն հասնելու համար իրենց կարգադրելու գրեթէ լաւագոյնն ուն ժամանակն 24 ժամ տարբ։

Ենթի տեղեկութիւնք համար գիտ.

ԵՖՎԱՐ ԼԱՍԱՆԻՆ

Գալաթիա, Գարարդի վրայ

6'0 44ն տեղը Ճարարան

ՔՈՒՆԱՐԴ CUNARD

ՀԱՆԵՐՈՒԹԻՒՆ ԵՌՈԳՆԱՒԱՔԻՆ

Ամէն տեսակ նաւերու եղ բեռի Լիսլէսի Գլասգոյ

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Լիվերպուլ	18900	Միլվանեան	5598
Սարսոնեան	18900	Քանատիան	4841
Լուքանեան	12952	Վէրլա	2239
Քամբրանեան	12950	Բալտիք	2941
Սալիքանեան	8345	Թրանսիլ	2938
Սամարիան	8128	Սիբերիա	2935
Իմբրուլիան	8120	Սամարիա	2558
Սէքսոնիա	7382	Ալէքսոս	2151
Ալասքեան	7269	Էլբրուզ	1615

Դիմել առ Ջ. Ս. ՍԻՄԻԹ

Joly et Seager

Գալաթիոյ խան, թիւ 6, 7, 8, Գալաթա։ Առ = Մասնաճիւղ փողոց։ 516

ՄՈՍ

ՇՈՓԵՆԱՒԱՔԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերպուլ, Ղարաչի, Մէլբուրնի և Սիդ Նէյ Գլասգոյ գրանով

Անուանք	Թիւ	Անուանք	Թիւ
Ռանտէր	3000	Թիրա	2500
Գիրանա	3000	Նէրէիս	2490
Թիլսէ	3000	Ցեայլոս	2250
Գէնտրոսա	3000	Բէրա	2250
Նարան	3000	Էթիոպ	2000
Նամանի	3000	Գաստրէն	1500
Գոսրանիա	2500	Գրանտ	1500

Դիմել առ Ֆ. Վ. ՎԻԹԷԼ և ԸՆԿ.

Գալաթայ խան

ՀԷՆՐԻ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

194 21, Ճէյմս Սթրիթ Լիվերբուլ

Գաւառաց համար ՀԱՄԵՌ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ